

Motion till riksdagen 2013/14:A267

av **Stefan Svanström (KD)**

Skam istället för heder

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att använda begreppet skam i stället för heder i enlighet med vad som anförs i motionen.

Motivering

Regeringen beskriver hedersrelaterat våld och förtryck på följande sätt.

Hedersrelaterat våld och förtryck, liksom mäns våld mot kvinnor generellt, har sin grund i kulturella föreställningar om kön, makt och sexualitet. I hederstänkandet står föreställningar om oskuld och kyskhets i fokus och familjens rykte och anseende ses som avhängigt flickors och kvinnors faktiska eller påstådda beteende. Kontrollen kan sträcka sig från begränsningar i vardagen som rör exempelvis klädval, socialt umgänge och rörelsefrihet till livsval som utbildning, jobb, giftermål och skilsmässa. Det är inte ovanligt att kontrollen utvecklas till hot om våld och våld, och ibland även dödligt våld. Pojkar samt homosexuella, bisexuella och personer med könsöverskridande identitet och uttryck kan också drabbas.

Heder är etablerat som begrepp i dessa sammanhang. Jag menar dock att det vore bättre att använda skam istället eftersom det bättre beskriver grunden för det vi åsyftar med hederskulturer och hedersrelaterat våld och förtryck. Det våld som utövas i dessa kulturer syftar nästan uteslutande till att förebygga eller återupprätta den upplevda skam eller vanära som kommer av att någon person lever efter sin egen övertygelse eller läggning, i strid mot den i omgivningen gängse uppfattningen. Att detta handlar om familjens eller enskilda personers heder leder tanken fel. Heder är i grunden ett positivt laddat ord som handlar om anseende och ärlighet. Att använda begreppet heder i samband med grova övergrepp kan göra att övergreppen och hela den kringliggande problematiken förminskas även när syftet är det motsatta.

Fel! Okänt namn på

Språkliga betydelser och språkbruk är förstås inte något som vare sig kan eller bör lagstiftas fram, och människor är naturligtvis även framledes fria att använda vilka ord de vill för att beskriva skamkulturer, skamrelaterat våld och skamförtryck. Det offentliga kan dock i alla tillämpliga sammanhang gå före och använda begreppet skam istället för heder i de fall det är möjligt. Detta bör ges regeringen tillkänna.

Stockholm den 4 oktober 2013

Stefan Svanström (KD)